

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Koska sote-siirtolaskelmilla on pysyvä vaikutus kuntien valtionosuusrahoitukseen jatkossa, siirtolaskelmien tarkistaminen on välttämätön toimenpide kuntien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Yhdenvertainen kohtelu varmistuu vain, jos kaikki laskelmia vääristävät vaikutukset poistetaan siirtolaskelmista. Laskelmien tarkistamiseen on varattava myös riittävä aika valtion puolella.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

Asetusluonnoksessa esitetyt erät ovat perusteltuja. Oikaistaviin eriin pitäisi lisätä kuitenkin myös muut erät- kohta, johon voi laittaa muut edellisiin kuulumattomat erät tarvittaessa.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Laskelmiin tulisi ottaa kaikki poikkeukselliset erät, jotka vaikuttavat sote-kustannuksiin. Kuntien kirjauksissa sote- ja pelastustoimen palveluluokille voi olla todennäköisesti eroja. Tästä syystä laskelmista tulisi poistaa ne menot, jotka tosiasiallisesti eivät ole siirtyneet hyvinvointialueelle mm. ne erät, jotka syntyvät uudistuksen valmistelusta kunnissa, kuten järjestelmäkustannukset, muuttokustannukset ja erilaiset hankinnat.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnyks mielestänne oikea?

Laskelmat tulee ensisijaisesti oikaista täysimääräisesti ilman kynnyksarvoja. Kyseessä on muutos, joka vaikuttaa pysyvästi kuntien valtionosuuteen, joten oikeudenmukaisen kohtelun vuoksi erilaisia raja-arvoja tulee välttää.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Kuntien välinen aito tasapuolisuus toteutuu vain, jos tarkistuslaskenta tehdään systemaattisesti samoin periaattein kaikkien kuntien tilinpäätösten ja tilinpäätöserien osalta sekä vuotta 2021 että vuotta 2022 koskien. Merkittävyystarkastelu tulee tehdä ilman kynnyksarvoja. Näin varmistetaan tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu kuntien välillä.

6. Muita huomioita.

-

Kariniemi Marja
Oulun kaupunki/konsernihallinto